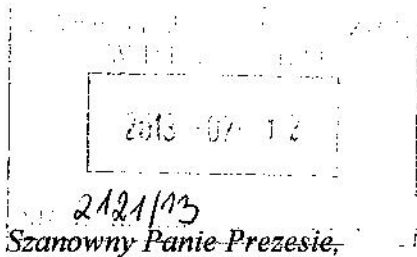

Warszawa, 12 lipca 2013 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

ZWsdp-mj -087-68/2013 (2402)

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady
Izb Rolniczych
w gmachu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 10 czerwca 2013 r. znak: KRIR/KP/685/2013 w sprawie problemów związanych z ubojem z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych, uprzejmie informuję, co następuje.

Wymagania weterynaryjne obowiązujące przy przeprowadzaniu uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych, w przypadku, gdy zwierzęta te uległy wypadkowi (np. złamały nogę, uszkodziły kręgosłup) lub zachorowały, co do zasady uregulowane są szczegółowo w przepisach Unii Europejskiej.

Przeprowadzenie uboju z konieczności poza rzeźnią w celu pozyskania mięsa, które ma być wprowadzone na rynek, w przypadku zwierząt gospodarskich kopytnych powinno odbywać się na zasadach i po spełnieniu warunków określonych w rozdziale VI sekcji I załącznika III do rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. *ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego* (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 55, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 14). Zgodnie z ww. przepisami, przy przeprowadzaniu uboju z konieczności poza rzeźnią powinny być spełnione poniższe wymagania:

1. Ubój z konieczności przeprowadza się na zwierzęciu zdrowym, które miało wypadek, uniemożliwiający jego transport do rzeźni z przyczyn podyktowanych jego dobrostanem.
2. Zwierzę musi zostać poddane badaniu przedubojowemu przez lekarza weterynarii.
3. Tusza zwierzęcia poddanego ubojowi i wykrwawieniu musi zostać przewieziona do rzeźni w higienicznych warunkach i bez zbędnej zwłoki. Usunięcia żołądka i jelit, bez dalszego

oczyszczania, można dokonać na miejscu, pod nadzorem lekarza weterynarii. Wszelkie usunięte wnętrzności muszą towarzyszyć tuszy zwierzęcia do rzeźni, oraz muszą być oznakowane jako przynależące do tej tuszy.

4. Jeżeli od chwili dokonania uboju do przybycia do rzeźni upływa więcej niż dwie godziny, tusza zwierzęcia musi zostać schłodzona. Jeżeli klimat na to zezwala, nie ma konieczności poddawania tuszy chłodzeniu aktywnemu.

5. Tuszy zwierzęcia do rzeźni musi towarzyszyć oświadczenie przedsiębiorcy sektora spożywczego, z którego hodowli dane zwierzę pochodzi, stwierdzające tożsamość zwierzęcia oraz zawierające informacje na temat weterynaryjnych produktów leczniczych lub innych środków, jakie podawano zwierzęciu lub wobec niego stosowano, z wyszczególnieniem dat podawania i okresów karencji.

6. Tuszy zwierzęcia do rzeźni musi towarzyszyć oświadczenie lekarza weterynarii, stwierdzające korzystny wynik badania przedubojowego, jego datę i czas oraz przyczynę uboju z konieczności, a także zawierające informację na temat leczenia, jakiemu poddane było dane zwierzę przez lekarza weterynarii.

Tusza takiego zwierzęcia zostaje w rzeźni poddana badaniu poubojowemu przez urzędowego lekarza weterynarii i jeżeli zostanie uznana za zdatną do spożycia przez ludzi może być wprowadzona na rynek krajowy danego państwa członkowskiego (oznakowana specjalnym znakiem). W polskim porządku prawnym kwestia oznakowania takiego mięsa, została określona w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010r. w sprawie wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy znakowaniu mięsa pozyskanego ze zwierząt poddanych ubojowi z konieczności (Dz. U. z 2010 r., Nr 29, poz. 150). Urzędowy lekarz weterynarii może również udzielić wskazówek co do wykorzystania mięsa pozyskanego w wyniku takiego uboju. Natomiast, w przypadku, gdy tusza zostanie oceniona jako niezdatna do spożycia przez ludzi, poddawana jest utylizacji, bądź, za zgodą urzędowego lekarza weterynarii, przeznaczona jest do skarmiania mięsożernych zwierząt futerkowych.

Dodatkowo, należy podkreślić, że w przypadku gdy zdrowe zwierzę gospodarskie (tj. świnia, owca, koza lub cielę do 6 miesiąca życia oraz zwierzę dzikie utrzymywane w warunkach fermowych) ulegnie wypadkowi, możliwe jest również wykorzystanie mięsa z takiego zwierzęcia na użytek własny posiadacza zwierzęcia. W takim przypadku spełnione powinny być wymagania dotyczące produkcji mięsa na użytek własny określone w ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 127, z późn. zm.) oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21

października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. Nr 207, poz. 1370). Mięso pozyskane z takiego uboju nie może być oferowane do sprzedaży. Przy przeprowadzaniu takiego uboju nie jest konieczna obecność lekarza weterynarii, niemniej jednak pozyskane mięso nie może być oferowane do sprzedaży.

W odniesieniu do kwestii trudności ze znalezieniem rzeźni, która przyjąłaby tusze pozyskane ze zwierząt poddanych ubojowi z konieczności, uprzejmie informuję, że kwestii tej nie można uregulować przepisami prawa, ponieważ nie można narzucić podmiotom gospodarczym (w tym przypadkiem właścicielom rzeźni) obowiązku przyjmowania takich tusz. Być może poprawa tej sytuacji nastąpi, kiedy w Unii Europejskiej zostanie zniesione ograniczenie wprowadzania na rynek mięsa pozyskanego z uboju z konieczności wyłącznie do rynku krajowego danego państwa członkowskiego. Kwestia ta ostatnio dyskutowana była na forum Komisji Europejskiej. Obecnie, na ukończeniu są prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Komisji Europejskiej, w którym proponuje się, aby mięso pozyskane z takiego uboju (uznane za zdatne do spożycia przez ludzi) mogło być wprowadzane na rynek unijny, nie zaś jedynie na rynek krajowy danego państwa członkowskiego. Planowana data wejścia w życie zmian w tym zakresie to 1 czerwca 2014 r.

W związku z powyższym, należy podkreślić, że przepisy higieniczne obowiązujące przy uboju z konieczności, umożliwiają wprowadzenie mięsa pozyskanego ze zwierząt poddanych ubojowi z konieczności na rynek (obecnie na rynek danego państwa członkowskiego UE), jednakże pod warunkiem spełniania określonych wymagań, obowiązujących przy przeprowadzeniu tego uboju i pod warunkiem, że mięso zostanie ocenione jako zdatne do spożycia przez ludzi.

Regulacje dotyczące tzw. uboju z konieczności zostały określone również w przepisach rozporządzenia Rady (WE) 1099/2009 z dnia 24 września 2009r. w sprawie ochrony zwierząt podczas uśmiercania (Dz. Urz. UE L 303 z 18.11.2009, str.1). W art. 19 tego rozporządzenia postanawia się, że „w przypadku uśmiercania z konieczności posiadacz danych zwierząt podejmuje wszelkie konieczne działania, aby jak najszybciej uśmiercić zwierzę”.

Ponadto, w rozdziale I załącznika I do rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniającym dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. WE L 3 z 5.01.2005, str. 1) określono, że zwierzęta mogą być przewożone jedynie, jeżeli są zdolne do transportu oraz, że muszą być transportowane

w warunkach gwarantujących im brak zranień lub niepotrzebnego cierpienia. Zwierzęta zranione lub wykazujące słabość fizjologiczną lub patologię, nie mogą być uważane za zdolne do transportu, w szczególności, jeśli nie są zdolne do samodzielnego poruszania się bez bólu lub poruszania się bez pomocy.

Odnosząc się do kwestii braku uregulowań dla rzeźni przewoźnych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi uprzejmie informuje, że sprawa wprowadzenia odpowiednich przepisów krajowych mających na celu uszczegółowienie sposobu prowadzenia tego rodzaju działalności była rozważana w Ministerstwie w 2010 r. Pismo w tej sprawie, z prośbą o wyrażenie opinii o potrzebie wprowadzenia takich przepisów zostało przesłane do organizacji społecznych, w tym do Krajowej Rady Izb Rolniczych, w dniu 12 stycznia 2010 r. (znak: ŻWbhż-mf-8520-4/10(93)).

W związku z niewielkim zainteresowaniem ww. organizacji bądź negatywnymi odpowiedziami co do przyjęcia rozwiązań prawnych umożliwiających funkcjonowanie rzeźni przewoźnych w Polsce, Ministerstwo nie podjęło działań legislacyjnych w przedmiotowej sprawie. Ponadto, należy podkreślić, że w państwach członkowskich Unii Europejskiej funkcjonowanie rzeźni przewoźnych jest rzadkością.

Niemniej jednak, mając na uwadze oczekiwania społeczne w tym zakresie, Ministerstwo rozważy przy najbliższej nowelizacji ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o *produktach pochodzenia zwierzęcego* (Dz. U. z 2006 r. Nr 17, poz. 12, z późn. zm.) wprowadzenie przepisów krajowych regulujących kwestię funkcjonowania takich rzeźni w Polsce.

Z poważaniem

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
MAREK REJZARZ STANISZAK
Marek Rejzarsz Staniszak